

**КОНГРЕС НА МАКЕДОНСКО СТОМАТОЛОШКО
ДРУШТВО СО МЕЃУНАРОДНО УЧЕСТВО (МСД)
CONGRESS OF MACEDONIAN DENTAL SOCIETY
WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION**

СТОМАТОЛОГИЈАТА ПРЕД ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА НОВОТО ВРЕМЕ: МОЖНОСТИ И ОГРАНИЧУВАЊА

**15^{ти}-18^{ти} Септември 2022, Охрид, Хотел Метропол Ресорт,
Република Северна Македонија**

КНИГА НА АПСТРАКТИ

**CHALLENGING NEW ERA IN DENTISTRY:
BURDEN AND OPPORTUNITIES**

**15th-18th September 2022, Ohrid, Hotel Metropol Resort,
Republic of North Macedonia**

BOOK OF ABSTRACTS

ПРОФ. Д-Р ГАБРИЕЛА КЌРЧИЕВА - ЧУЧКОВА

ПРЕТСЕДАТЕЛ НА КОНГРЕСОТ

Почитувани колеги,

Ми претставува голема чест и задоволство да ве поканам да ни се придружите на 9тиот Конгрес на Македонското стоматолошко друштво со меѓународно учество, кој ќе се одржи од 15ти до 18ти септември 2022 година во Охрид, Хотел Метропол – Метропол Лејк Ресорт.

Конгресот претставува извонредна можност за стручно надоградување и дружење на колегите од сите стоматолошки специјалности, специјализанти и студенти на постдипломски студии, со внимателно одбрана програма и предавачи кои ќе ги споделат своето искуство и сознанија од нивната професионална и научна работа.

Во текот на четирите дена на Конгресот ќе проследите презентации поврзани со темата на конгресот „Стоматологијата пред предизвиците на новото време: можности и ограничувања“. Во нив, веруваме, ќе најдете одговори на многу ваши прашања и дилеми со кои се соочувате во секојдневната клиничка пракса, но и од научен аспект, ќе ги осознаете достигнувањата во нашата професија.

Научниот и Организациониот одбор подготвија актуелна и интересна научна програма, вклучувајќи и различни интердисциплинарни теми кои ќе бидат презентирани од еминентни предавачи од Турција, Словенија, САД, Бугарија, Хрватска, Србија, Грција, Холандија, Романија и Северна Македонија. Поканетите предавачи се докажани експерти во својата област и се надеваме дека на тој начин ќе постигнеме врвно научно ниво на Конгресот.

Истовремено, покрај конгресните научни активности, ќе биде изложен широк асортиман на стоматолошки производи, а ќе бидат презентирани и најновите технолошки достигнувања во стоматологијата.

Покрај научната, подготвиме програма која вклучува културни и рекреативни активности кои очекуваме дека ќе го направат вашиот престој во Охрид навистина незаборавен!

Ве покануваме и очекуваме во Охрид!

Со почит,

Проф. д-р Габриела Курчиева Чучкова
Претседател на Македонско стоматолошко друштво

НАУЧЕН ОДБОР:

Проф. д-р ГАБРИЕЛА КЌРЧИЕВА ЧУЧКОВА (Стоматолошки факултет, УКИМ) - претседател

Проф. д-р АЛЕКСАНДАР ДИМКОВ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р БОЈКО БОНЕВ (Факултет За Дентална Медицина, Медицински Универзитет - Софија, Р.Бугарија)

Доц. д-р ВАЊА ОПАЧИЌ ГАЛИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Проф. д-р ВАСИЛКА РЕНЦОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ВЕСНА КОРУНОВСКА СТЕВКОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ДЕЈАН МАРКОВИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Проф. д-р ЕЛИЗАБЕТА ЃОРГИЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЕМИЛИЈА БАЈРАКТАРОВА ВАЉАКОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ИВАНА БРЕКАЛО ПРШО (Факултет за Дентална Медицина, На Универзитет Во Риека, Хрватска).

Проф. д-р ИВИЦА СТАНЧИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Белград, Србија)

Доц. д-р ИРЕНА ГАВРИЛОВИЌ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЈУЛИЈА РАДОЈЧИЌ (Стоматолошки Факултет, Универзитет Во Ниш, Србија)

Проф. д-р МАЈА ПАНДИЛОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИЈА ПЕЕВА-ПЕТРЕСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Доц. д-р МАРИЈАНА МИРЧЕВСКА (Европски Универзитет, Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИНА КАЦАРСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р НИКОЛА АНГЕЛОВ (Стоматолошки Факултет Во Хјустон, Тексас)

Проф. д-р САЊА ПАНЧЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р САШО ЕЛЕНЧЕВСКИ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СНЕЖАНА ПЕШЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СОЊА АПОСТОЛСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЦВЕТАНКА БАЈРАКТАРОВА МИШЕВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. GABRIELA KJURCHIEVA CHUCHKOVA (Faculty of Dentistry, UKIM) - president

Prof. Dr. ALEKSANDAR DIMKOV (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. BOYKO BONEV (Faculty of Dental Medicine, Medical University - Sofia, R.Bulgaria)

Assoc. Prof. Dr. VANJA OPAČIĆ GALIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Prof. Dr. VASILKA RENDZOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. VESNA KORUNOVSKA STEVKOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. DEJAN MARKOVIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Prof. Dr. ELIZABETA GJORGIEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. EMILIA BAJRAKTAROVA VALJAKOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. IVANA BREKALO PRŠO (Faculty of Dental Medicine, University of Rijeka, Croatia).

Prof. Dr. IVICA STANČIĆ (Faculty of Dentistry, University of Belgrade, Serbia)

Assoc. Prof. Dr. IRENA GAVRILOVIĆ (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. JULIA RADOJČIĆ (Faculty of Dentistry, University of Nis, Serbia)

Prof. Dr. MAJA PANDILOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARIJA PEEVA-PETRESKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Assoc. Prof. Dr. MARIJANA MIRCHEVSKA (European University, Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARINA KACARSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. NIKOLA ANGELOV (Dental School in Houston, Texas)

Prof. Dr. SANJA PANCHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SASHO ELENCEVSKI (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SNEZHANA PESHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. SONJA APOSTOLSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. CVETANKA BAJRAKTAROVA MISHEVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

ОРГАНИЗАЦИОНЕН ОДБОР:

Проф. д-р ЕМИЛИЈА БАЈРАКТАРОВА ВАЉАКОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје) - претседател

Проф. д-р ДАНИЕЛА ВЕЛЕСКА-СТЕВКОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Виш науч. сор. д-р СОЊА МИНДОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р СТЕВИЦА РИСТОСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р ЕМИЛИЈА СТЕФАНОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р КРИСТИНА МИТИЌ (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Проф. д-р МАРИНА ЕФТИМОСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Доц. д-р ГОРДАНА АПОСТОЛОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Науч. сор. д-р МАРИЈА МАНЕВА РИСТОВСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Доц. д-р РАДМИЛА ДИМОВСКА (Балкански универзитет)

Доц. д-р САБЕТИМ ЧЕРКЕЗИ (Стоматолошки оддел, Медицински факултет, Универзитет во Тетово)

Виш науч. сор. д-р ЕФКА ЖАБОКОВА БИЛБИЛОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Д-р ПЕТАР ЧАКАР

Д-р ВЛАДИМИР ДИЛЕВСКИ

Д-р ХРИСТО ПЕТАНОВСКИ (ЈЗУ УСКЦ "Св. Пантелејмон - Скопје)

Д-р ДУШАНКА СТЕФАНОВИЌ (УСКЦ Св. Пантелејмон Скопје)

Прим. д-р НАТАША ПИСЕВСКА-ЧОЛАКОВА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Д-р ЈАСНА СИМОНОСКА (УКИМ Стоматолошки Факултет - Скопје)

Д-р ЈАСМИНА ВРГОВИЌ

Д-р ЗЛАТКО МАСЛАРЕВСКИ

Д-р МАРКО МЛАДЕНОВСКИ

Д-р ИРЕНА ВИДИНЧЕВА

Д-р НАЗМИ ФЕРАТИ

Д-р ГОРАН ТЕРЗИЕВСКИ

Д-р ВЕРИЦА ГАВИЛОВСКА

Д-р ИРЕНА АНДОНОВИЌ

Д-р АНА ПЕТРОСКА

ORGANIZING COMMITTEE

Prof. Dr. EMILIA BAJRAKTAROVA VALJAKOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje) - president

Prof. Dr. DANIELA VELESKA-STEVKOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Senior Research Associate Dr. SONJA MINDOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. STEVICA RISTOSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. EMILIJA STEFANOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. KRISTINA MITIC (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Prof. Dr. MARINA EFTIMOSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Assoc. Prof. Dr. GORDANA APOSTOLOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Research Associate Dr. MARIJA MANEVA RISTOVSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Assoc. Prof. Dr. RADMILA DIMOVSKA (International Balkan University)

Assoc. Prof. Dr. SABETIM CHERKEZI (Dental Department, Faculty of Medicine, University of Tetovo)

Senior Research Associate Dr. EFKA ŽABOKOVA BILBILOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Dr. PETAR CHAKAR

Dr. VLADIMIR DILEVSKI

Dr. HRISTO PETANOVSKI (PHO University Dental Clinical Center "St. Panteleimon" - Skopje)

Dr. DUSANKA STEFANOVIĆ (USKC St. Panteleimon Skopje)

Prim. Dr. NATASHA PISEVSKA-COLAKOVA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Dr. JASNA SIMONOSKA (UKIM Faculty of Dentistry - Skopje)

Dr. JASMINA VRGOVIC

Dr. ZLATKO MASLAREVSKI

Dr. MARKO MLADENOVSKI

Dr. IRENA VIDINCHEVA

Dr. NAZMI FERATI

Dr. GORAN TERZIEVSKI

Dr. VERICA GAVILOVSKA

Dr. IRENA ANDONOVIC

Dr. ANNA PETROSKA

ПОСТЕР ПРЕЗЕНТАЦИИ

ОБЛАСТ: СЛОБОДНИ ТЕМИ

ПП 57:

ЗАСТАПЕНОСТ НА УПОТРЕБА НА ЛАСЕР НИЗ ОРДИНАЦИИТЕ ВО ИСТОЧНА МАКЕДОНИЈА

Лонгурова Н.¹, Тонева Стојменова В.¹, Златановска К.¹, Денков Н.¹, Ковачевска И.¹

1. Факултет за медицински науки- Дентална медицина, Универзитет “Гоце Делчев” –Штип, Република Северна Македонија

Стоматолошките ласери се модерни алатки кои имаат бројни предности. За отстранување на тврдите ткива се користат Erbium ласерите како: Er:YAG (erbium:yttrium-aluminium-garnet, 2940 nm) и Er,Cr:YSGG (erbium,chromium:yttrium-scandium-gallium-garnet, 2780 nm).

Цел: Целта на овој труд е да се прикаже употребата на ласерот во реставративната стоматологија. Накратко е опфатен неговиот начин на работа, и опфатени се индикациите од ендодонцијата, реставративната и превентивната стоматологија.

Материјал и метод: Направено е истражување со цел да се утврди застапеноста на ласерот во стоматолошките ординации во источна Македонија.

Резултати: Од испитаниците во нашето истражување дали во секојдневната клиничка пракса користат ласер 75% одговориле со НЕ, а 25% одговориле со ДА. Од испитаниците кои поседуваат ласер 85% од оваа испитаничка група поседуваат диоден тип кој го користат при третман во меките ткива, односно мекоткивен тип на ласер, и истиот го користат речиси еднаш месечно, додека 7,5% поседуваат CO₂ ласер, кој го користат при третман во меките ткива и 7,5% Er.YAG кои што го користат за третман на тврдите ткива при што истите секојдневно се користат. Од испитаниците кои што не користат ласер 56% сметаат дека ласерот е есенцијална алатка во модерната стоматологија, додека 44% сметаат дека ласерот не е есенцијална алатка во модерната стоматологија. Интересен е фактот дека 67% од испитаниците во оваа група би купиле ласер доколку би имале можност, додека преостанатите 33% не би купиле ласер. Само мал дел од испитаниците на оваа група пациентите побарале третман со ласер (44%).

Заклучок: Од добиените резултати може да се констатира дека застапеноста на ласерот како модерна алатка во стоматолошките ординации во Источна Македонија е сосема мала, кое најверојатно се должи на самата цена на ласерот, но и на цената на ласерскиот третман.

POSTER PRESENTATIONS

TOPIC: FREE TOPIC

PP 57: REPRESENTATION OF LASER USE IN THE OFFICES IN EASTERN MACEDONIA

Longurova N.¹, Toneva Stojmenova V.¹, Zlatanovska K.¹, Denkov N.¹, Kovacevska I.¹

1. Faculty of medicine - Dental Medicine, University "Goce Delcev"- Stip, Republic of North Macedonia

Dental lasers are modern tools that have numerous advantages. Erbium lasers such as: Er: YAG (erbium: yttrium-aluminum-garnet, 2940 nm) and Er, Cr: YSGG (erbium, chromium: yttrium-scandium-gallium-garnet, 2780 nm) are used to remove hard tissues. **Aim:** The aim of this study is to present the use of the laser in restorative dentistry.

Material and method: Research has been done in order to determine the presence of the laser in the dental offices in eastern Macedonia.

Results: From the respondents in our research whether they use a laser in their daily clinical practice, 75% answered NO and 25% answered YES. Of the respondents who have a laser, 85% of this group have a diode type that they use in the treatment of soft tissues, ie a soft tissue type of laser, and they use it almost once a month, while 7.5% have a CO2 laser, which they use in soft tissue treatment and 7.5% Er.YAG which is used for the treatment of hard tissues where they are used daily. Of the respondents who do not use a laser, 56% believe that the laser is an essential tool in modern dentistry, while 44% believe that the laser is not an essential tool in modern dentistry. It is an interesting fact that 67% of the respondents in this group would buy a laser if they had the opportunity, while the remaining 33% would not buy a laser.

Conclusion: From the obtained results it can be concluded that the representation of the laser as a modern tool in the dental offices in Eastern Macedonia is quite small, which is probably due to the price of the laser, but also to the price of the laser treatment.